

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು- ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವದ ಆಲೋಚನೆಗಳು

ಅನಫ್ ಪುರಂದರ

VOICES

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿರುವ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗಿರಬಹುದಾದ ಕುತೂಹಲವು ಜಗತ್ತನ್ನು ಅರಿಯಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬಲ್ಲದು. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವರೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬೆಂಬಲಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ನಾವು ಜೀವಂತವಾಗಿಡಬಹುದು. ಇದು ಶಾಲಾ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬಲ್ಲದು. ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಂತೆ ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ನನಗೆ ಆದ ಕೆಲವು ಅನುಭವಗಳು ಹಾಗೂ ಆ ಮೂಲಕ ನನಗೆ ದಕ್ಕಿದ ಕೆಲವು ಕಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನು ಬೋಧನೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲೇ ಇಂತಹದೊಂದು ಸವಾಲನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಕಣ್ಣುಂಟು ಕನಸುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ, ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದ, ಆದರೆ ಅನುಭವವಿರದ, ಇನ್ನೂ ಎಳಸಾಗಿದ್ದ ನಾನು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ನನ್ನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದ ಪರ್ಯಾಯ ಶಾಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಆಗ ನನ್ನಷ್ಟೇ ಉತ್ಸಾಹಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮಳೆಯನ್ನೇ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸುರಿಸಿದ್ದರು. ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದಿನನಿತ್ಯ ಅನುಭವವು ಹೇಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಅದ್ಭುತವಾದ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ದಿನದೊಂದು, ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಪ್ಪೆಯೊಂದನ್ನು ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಕೈಯಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಓಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು 'ಕಪ್ಪೆಯ ಮೂತ್ರ ಯಾಕೆ ನನ್ನ ಮೂತ್ರದಂತೆ ಬೆಚ್ಚಗಿಲ್ಲ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೂಲವೇನಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಆಲೋಚಿಸುವ ಮುನ್ನವೇ, ತನ್ನ ಮೂತ್ರ ಬೆಚ್ಚಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವನು ಹೇಗೆ ಅರಿತ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಅವನು ನನಗೆ ವಿವರಿಸಿದ! ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಗೂ ಈ ತರಹದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ, ಅವರ ಅನುಭವಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಗಮನಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಪಂದಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮರು-ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ತಂತ್ರ/ಮಾರ್ಗ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಾನೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಕಲಿಕೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ವಂಚಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಮೊದಮೊದಲು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವರ ಅವಲಂಬನೆಯೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದೆಂದು ನನಗನಿಸಿತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿತ್ತು- ಅಂದರೆ, ನನ್ನ ಆಶಯ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹುಡುಕಾಟವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹರಾಗಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ತಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ, ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ; ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಉತ್ತರವು ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸುಲಭವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ನನ್ನ ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅವರ ವಯಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನಾಗಿರುವಂತೆ ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ, ಅವರು ಕೇಳಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ನಂತರ ಮರುಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲ ಸಮಯ ಬೇಕಾಯಿತು.

ಆದರೆ, ನಾನು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಮಕ್ಕಳು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹುಡುಕಾಟ ಮಾಡುವವರಾಗುವ ಬದಲು, ಕ್ರಮೇಣ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾನೆಂದೂ ಉತ್ತರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ದೂರು ಸಹ ಕೇಳಿಬಂತು, ಹೀಗೆ ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ನನ್ನ ತಂತ್ರ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಆದರೆ, ಈ ತಂತ್ರವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ಈ ಮಾರ್ಗವು 5 ಮತ್ತು 6ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅನ್ನು ಬಳಸುವ ಬದಲಾವಣೆಯ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದಗಳಿಗೆ ಅವರು ಪರಿಚಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು

ಅನೇಕ ಅಪರಿಚಿತ ಪದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ನನಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ತಂತ್ರವನ್ನು ಆಗ ಒಗಟನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ತಂತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಅಂದರೆ, ನೇರವಾಗಿ ಹೊಸ ಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳುವ ಬದಲು, ಆ ಹೊಸ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಇನ್ನಿತರ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಷಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆ ವಿನೋದದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರಶ್ನೆಪೆಟ್ಟಿಗೆ

ನನ್ನ ಮೊದಲ ಅನುಭವದ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾ, ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕದಾದ ಪರ್ಯಾಯ ಶಾಲೆಗೆ ಬಹುಶಃ ಇದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗದಿರಬಹುದು. ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗದ ಉತ್ತರವೊಂದನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾವು ನೀಡಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ, ಈ ಮಾರ್ಗವು ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದ ಇನ್ನಿತರ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾರ್ಗ ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.

ಹೀಗಾಗಿ, ನಾನು ಚಿಕ್ಕದಾದ, ಪರ್ಯಾಯ ಶಾಲೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡದಾದ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಔಪಚಾರಿಕ ಶಾಲಾ ವಾತಾವರಣವಿರುವ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದಾಗ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ತಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಇಷ್ಟರ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ತರಗತಿಯ ಅನುಭವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಹಾಗೂ ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯೊಬ್ಬರು 'ಪ್ರಶ್ನೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ' ಕಲ್ಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಈಗಾಗಲೇ ಕಷ್ಟವು ಮೂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಂತೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಸ್ಥಾನವು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಲ ತರಗತಿಯ ಪಾಠಕ್ಕೆ ತಡೆಯನ್ನೂ ಒಡ್ಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಭಂಗ ತರಲು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡುವ ಆಲೋಚನೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಮೂಡಿತು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಳೆಯ ಶೂ ಬಾಕ್ಸೊಂದನ್ನು ತರಲು ಹೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಯಿತು. ಅದರ ಜೊತೆ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಕಾಗದದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಇಡಲಾಯಿತು. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದು ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದು ನೇರವಾಗಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಆ ಕಾಗದದ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ

ಬರೆದು, ಅವರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಸಹ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಬಾಕ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಹುದೆಂದು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆಗಾಗ್ಗೆ, ನಾನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಾಠವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಆ ಬಾಕ್ಸನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ, ತರಗತಿಯಾಗಿ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಬಹುದಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು ಹಾಗೂ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಶೋಧನೆಯನ್ನು ಯೋಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ನಾವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಉಪಯೋಗಗಳಾದವು- ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವುದು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಸಕ್ತಿಯು ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ- ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ತೊಡಗುವುದು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಎಲ್ಲರ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕ್ಷಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮುಗಿಸಲು ಇದು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು, ಕಾರಣ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಆಗ ತೆಗೆಯಲು ಸಮಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರಲ್ಲಿ ಅದರ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಭಾವನೆಗಳೂ ಬೆಳೆದವು, ಉತ್ತರಗಳ ಹುಡುಕಾಟವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಇವು ಸಹಾಯಕವಾದವು.

ನನ್ನ ಕಲಿಕೆಗಳು

ಈ ಅನುಭವಗಳ ಮೂಲಕ, ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ನನಗಾದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ:

- ನನ್ನ ಬೋಧನಾಕ್ರಮದ ಆಯ್ಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತಲ್ಲದೆ, ಆ ಮೂಲಕ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ವಿವಿಧ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಾನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾರ್ಗವು ಅವರ ವಯಸ್ಸು, ಈಗಾಗಲೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿರುವ ಜ್ಞಾನದ ಮಟ್ಟ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಮಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಯಸುವ ಜ್ಞಾನದ ರೂಪಗಳ/ ರೀತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿತವಾಗಿತ್ತು.
- ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಭಾವನೆಯನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ, ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಜಾಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ತರುವುದು ನನ್ನ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳ ನನ್ನ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ನನ್ನ ಜ್ಞಾನದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು, 'ನನಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರುವೆ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೂಲಕ ತಕ್ಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಇಲ್ಲವೇ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಇದು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಸಹ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ

ಮುಂದೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಈ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಿಕೊಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಸುರಕ್ಷಿತ ಜಾಗವೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಂತೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸುರಕ್ಷಿತ ಜಾಗವು ಅವರು ಹಾಗೂ ನಾವು ಮಾಡುವ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ತರಗತಿಯೊಂದು ಅದರೊಳಗಿರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಜಂಟಿ ಸಾಹಸವಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ.

● ಅನುವಾದ: ಉಷಾ ಬಿ. ಎನ್. | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಲತಾ ಕೆ. ಸಿ.

ಅನಾಂ ಪುರಂದರ ಅವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ, ಇನ್ನಿತರ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು, ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಇವರನ್ನು anagh.purandare@azimpremjifoundation.org ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.